

การย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย

นายนิพนธ์ นุกุลวง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

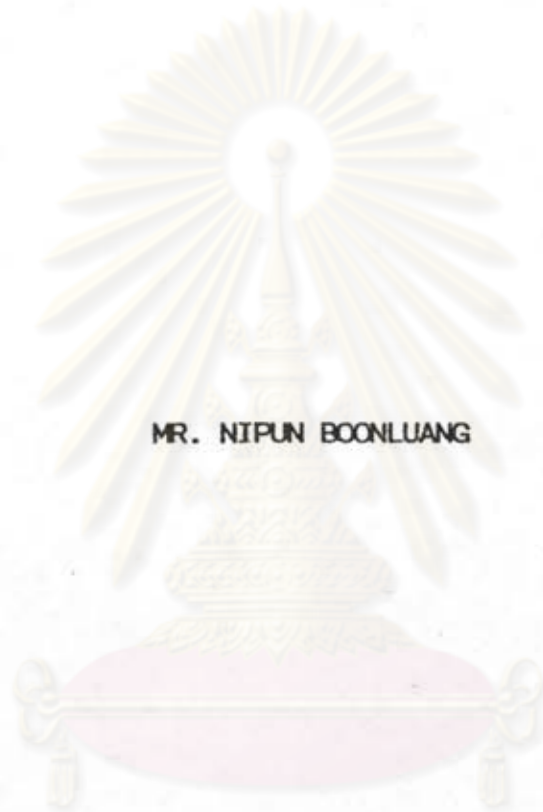
ISBN 974-578-153-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I10309950

016960

PARTY MEMBERSHIP REALIGNMENT
OF THAI MEMBERS OF THE PARLIAMENT

MR. NIPUN BOONLUANG

คุณย์วิทยธรพยากร
A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS

DEPARTMENT OF GOVERNMENT

GRADUATE SCHOOL

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1990

ISBN 974-578-153-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย

โดย

นายนิพนธ์ บุญหลวง

ภาควิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ห่องแก้ว

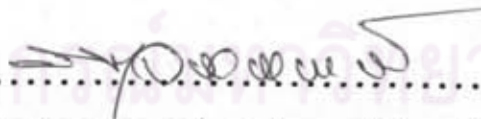
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ จรุง สุภาพ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ห่องแก้ว)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตนารักษ์)

นิพนธ์ บุญหลวง : การย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย (PARTY MEMBERSHIP REALIGNMENT OF THAI MEMBERS OF THE PARLIAMENT) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. พรศักดิ์ ห่องแก้ว, 330 หน้า. ISBN 974-578-153-3

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทราบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทยในแต่ละพรรคและแต่ละภาคนั้น มีการย้ายพรรคมากน้อยเพียงใด สาเหตุที่ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทยย้ายพรรค และเพื่อให้ทราบถึงผลกระทบของการย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทย

ผลการวิจัยพบว่า พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย้ายพรรคมากที่สุด คือ พรรคประชาธิปัตย์ รองลงมาตามลำดับ คือ พรรคสหประชาชาติไทย กิจประชาคม ราษฎร กิจสังคม ชัดไทย รวมไทย และพรรคที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย้ายพรรคน้อยที่สุด คือ พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคพลังชนชาวไทย ส่วนภาคที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย้ายพรรคมากที่สุด คือ ภาคกลาง รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย้ายพรรคน้อยที่สุด

สาเหตุของการย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยนั้น พบว่า การย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยมีสาเหตุสำคัญมาจาก พรรคการเมืองไทยขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถแจกแจงผลประโยชน์ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคได้อย่างทั่วถึง

ส่วนผลกระทบต่อ การย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยนั้น พบว่า การย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยมีส่วนทำให้เกิดผลเสียต่อระบบการปกครองของไทย คือ ทำให้การปกครองของไทยมีเสถียรภาพ.

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

NIPUN BOONLUANG : PARTY MEMBERSHIP REALIGNMENT OF THAI MEMBERS OF THE
PARLIAMENT. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PORNSAK PHONGPHAEW, Ph.D.
330 pp. ISBN 974-578-153-3

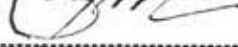
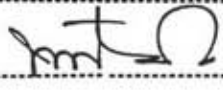
This research aims at finding out the extent of party realignment among members of the parliament of each party within regions, the cause of party realignment, and the impact of party realignment.

The findings are that political parties with large number of their member moving out are the Democrat Party, the United Democratic Party, the Community Action Party, the People's Party, the Social Action Party, the Thai Nation Party, and the United Thai Party respectively while parties with fewer member opting out are the Thai Citizen Party, and the Thai People Party.

As for regions, members of the parliament from the central plain region shift party the most, followed by those from the northeastern, northern, and the southern regions.

As far as causes are concerned, prominent among them is the fact that Thai political parties are not efficient in allocating interest to party members. Significant impact of party realignment upon Thai body of politics is political instability as a whole.

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ก็ด้วยความเมตตากรุณาของท่านรองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ม่องแก้ว ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ท่านได้ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา และให้เสรีภาพทางวิชาการแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการวิจัยด้วยดี และขอขอบคุณท่านศาสตราจารย์ จรูญ สุภาพ และท่านรองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และรับเป็นกรรมการสอบเค้าโครงการวิจัยและสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งท่านอาจารย์ทุกท่านที่มีได้เอ่ยนาม ณ ที่นี้ ซึ่งได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย ตลอดระยะเวลาของการศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยจะระลึกถึงพระคุณของท่านตลอดไป

ขอขอบคุณท่านนาวาอากาศเอกธวัช เรชะรุจิ เรืออากาศเอกนิพนธ์ ป้อมบุปผา และอดีตผู้บังคับบัญชาทุกท่านที่มีได้เอ่ยนามมา ณ ที่นี้ ที่ให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาอย่างเต็มที่ รวมทั้งท่านผู้บังคับบัญชาในปัจจุบัน เพื่อน ๆ พี่ ๆ ที่ทำงานทุกท่านที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษา ถ้าผู้วิจัยไม่ได้รับการสนับสนุนจากท่านผู้บังคับบัญชาแล้ว ผู้วิจัยก็คิดว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้ก็ไม่อาจสำเร็จลงได้

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีอาจปรากฏเป็นรูปเล่มได้เลย ถ้าผู้วิจัยไม่ได้รับความกรุณาจาก เรืออากาศโทหญิงพิสมัย อินทรพานิช และคุณสุรี เจียรระสูหัตตรา ที่กรุณาเป็นธุระในการจัดพิมพ์ให้ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณภุชฉา ม่องพิทยา คุณจุมพล วงษ์ชุ่น คุณอานวย พานทอง และเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยกระตุ้นเตือน และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

ที่จะออกกล่าวถึงไม่ได้ คือ คุณประภา ทองประสาน ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ นับตั้งแต่ผู้วิจัยยังไม่ได้เข้าศึกษาจนกระทั่งผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณในความมีน้ำใจของเธอมานาน ณ ที่นี้ และท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่คอยให้กำลังใจและให้ความสนับสนุนทางการเงินมาโดยตลอด จนสำเร็จการศึกษา.

นิพนธ์ มุขหลวง

11 กันยายน 2533

สารบัญ

	หน้า
เทศบัญช่ภาษาไทย.....	ง
เทศบัญช่ภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตารางและรูปประกอบ.....	ญ
บทที่	
1. สภาพปัญหาและวิธีการวิจัย.....	1
สภาพปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานในการวิจัย.....	3
แนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรในการวิจัย.....	7
นิยามตัวแปร.....	7
วิธีการวิจัย.....	12
ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
การนำเสนอผลการวิจัย.....	15
2. แนวความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	17
พรศการเมือง.....	17
1. ความหมายของพรศการเมือง.....	17
2. ลักษณะของพรศการเมือง.....	20
3. หน้าที่และบทบาทของพรศการเมือง.....	22
4. การจัดองค์การพรศการเมือง.....	27
5. ทัศนคติการของพรศการเมือง.....	35
6. ความเป็นส่ถำกของพรศการเมือง.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3.	เหตุการณ์ทางการเมืองก่อนยุบสภาผู้แทนราษฎรและการย้ายพรรคของ ส.ส. สองรัฐมนตรีลาออก.....	42 43
	ทหารพรานประท้วงหน้าบ้าน ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช.....	46
	การเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์.....	49
	เบื้องหลังการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ล้ม.....	51
	การเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายบรรหาร ศิลปอาชา.....	56
	ความขัดแย้งในพรรคประชาธิปัตย์.....	58
	เปรมยุบสภา.....	63
	เหตุการณ์ทางการเมืองหลังการยุบสภาและการย้ายพรรคของ ส.ส.....	68
	การย้ายพรรคของ ส.ส.ในแต่ละพรรค.....	72
	การย้ายพรรคของ ส.ส.ในแต่ละภาค.....	79
4.	วิเคราะห์การย้ายพรรคของ ส.ส.....	85
	การเข้าสังกัดพรรคการเมือง.....	85
	ความซ้ำซ้อนในอุดมการณ์และนโยบายพรรค.....	107
	อุดมการณ์ของ ส.ส.ในพรรคเดียวกัน.....	113
	ความซ้ำซ้อนในพรรคการเมืองที่สังกัด.....	117
	ความผูกพันพรรคการเมืองที่สังกัด.....	130
	ความไม่ยุติธรรมในการจัดสรรตำแหน่งทางการเมือง.....	132
	พรรคไม่ส่งลงสมัครรับเลือกตั้ง.....	168
	ถูกขับออกจากพรรค.....	186
	ความขัดแย้งในการดำเนินงานทางการเมือง.....	194
	อยากเห็น ส.ส.สังกัดพรรครัฐบาล.....	204
	ความก้าวหน้าในทางการเมือง.....	206

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สามารถให้ความช่วยเหลือกับประชาชนในเขตเลือกตั้งที่เป็น ส.ส. อยู่ได้มาก.....	215
โอกาสที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลในช่วงของการหาเสียง เลือกตั้งครั้งต่อไป.....	225
มีผู้สนับสนุนและช่วยในการหาเสียงมาก.....	228
มีความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจการค้าส่วนตัว.....	231
มีโอกาที่จะถอนทุนที่เข้าไปในการเลือกตั้งได้มากกว่าและเร็วกว่า ส.ส. พรรคฝ่ายค้าน.....	234
มีสวัสดิการดีกว่าพรรคฝ่ายค้าน.....	237
ไม่สามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติได้.....	241
พรรคให้เงินสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งน้อย.....	243
ถูกลอยแพในเวลาหาเสียงเลือกตั้ง.....	253
น้อยเนื้อต่ำใจที่ได้รับเงินสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งน้อยกว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น.....	254
ประหยัดค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง.....	257
5. ผลกระทบต่อการย้ายพรรคของ ส.ส.ไทย.....	261
6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	266
สรุปผลการวิจัย.....	266
ข้อเสนอแนะ.....	302
บรรณานุกรม.....	310
ประวัติผู้เขียน.....	320

สารบัญตารางและรูปประกอบ

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงการย้ายพรรคของ ส.ส.ในแต่ละพรรค.....	72
3.2	การย้ายพรรคของ ส.ส.ในแต่ละภาค.....	79
4.1	แสดงรายชื่อบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีพรรคประชาธิปัตย์..	146
4.2	แสดงการเปรียบเทียบความอาวุโสทางการเมืองของ ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์.....	149
4.3	แสดง ส.ส.ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ภายหลังจากพรรคที่ย้ายเข้าสังกัดได้เป็นรัฐบาล.....	209
6.1	แสดงการประเมินค่าตัวแปรต่าง ๆ ในทฤษฎีความเป็นสถาบัน ที่จะนำมาศึกษาในบริบทของการเมืองไทย.....	309
รูปที่		
2.1	แสดงการจัดองค์การของพรรคการเมือง.....	31

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย